

GYMNÁZIUM, VLAŠIM, TYLOVA 271

Autor	Mgr. Eva Vojířová
Číslo materiálu	7_2_CH_06
Datum vytvoření	5. 1. 2013
Druh učebního materiálu	Laboratorní práce
Ročník	1. a 2. ročník VG
Anotace	Reakční kinetika
Klíčová slova	Rychlost chemické reakce, katalyzátor, koncentrace, teplota
Vzdělávací oblast	Chemie
Očekávaný výstup	Student zná faktory ovlivňující rychlost chemické reakce a ví, jak na chemickou reakci působí.
Zdroje a citace	LICHTENBERG, Karel; SCHMIDTMAYEROVÁ, Jana. <i>Laboratorní technika</i> . České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zemědělská fakulta, 2003, ISBN 80-7040_603_8. ČTRNÁCTOVÁ, Hana a kol. <i>Chemické pokusy pro školu a zájmovou činnost</i> . Praha: PROSPEKTRUM, 2000, ISBN 80-7175-071-9.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LABORATORNÍ PRÁCE Z CHEMIE Č.

TÉMA	Reakční kinetika
ÚKOL	Úkol č. 1: Vliv teploty na rychlost chemické reakce Úkol č. 2: Vliv koncentrace na rychlost chemické reakce Úkol č. 3: Vliv katalyzátoru na rychlost chemické reakce
TRÍDA	
JMÉNO A PŘIJMENÍ	
DATUM VYPRACOVÁNÍ	

Princip práce:

Reakční kinetika je oblast chemie, která studuje rychlost chemických reakcí a její závislost na různých faktorech jako je teplota, koncentrace nebo přítomnost katalyzátorů. Katalyzátor je látka, která mění rychlost chemické reakce, ale sama se chemickou reakcí nemění.

Úkol č. 1: Vliv teploty na rychlost chemické reakce

Pomůcky: kahan, sirky, stojan, síťka, stopky, zkumavky, pipeta, kádinka, lžička, teploměr

Chemikálie: kyselina šťavelová ($c = 0,5 \text{ mol/l}$), kyselina sírová ($w = 25\%$), manganistan draselný ($c = 0,04 \text{ mol/l}$) – (*chemikálie připraví vyučující*)

Postup práce:

1. Do zkumavky připravte směs kyseliny sírové (6 ml) a kyseliny šťavelové (3 ml).
2. Zkumavku umístěte do vodní lázně a pomocí teploměru vytemperujte na teplotu $30 \text{ }^\circ\text{C}$.
3. Následně rychle přidejte do zkumavky 2 ml roztoku manganistanu draselného.
4. Zaznamenejte čas potřebný k odbarvení roztoku.
5. Totéž opakujte ještě 3x při různých výchozích teplotách ($50 \text{ }^\circ\text{C}$, $70 \text{ }^\circ\text{C}$, $100 \text{ }^\circ\text{C}$).

Závěr:

Vaše výsledky zaznamenejte do tabulky.

Podle zjištěných výsledků slovně vysvětlete, jak závisí rychlost chemické reakce na teplotě.

Úkol č. 2: Vliv koncentrace na rychlost chemické reakce

Pomůcky: zkumavky, filtrační papír, fix, stopky, pipeta

Chemikálie: thiosíran sodný ($c = 0,5 \text{ mol/l}$), kyselina sírová ($c = 0,1 \text{ mol/l}$) – (*chemikálie připraví vyučující*), voda

Postup práce:

1. Do čtyř stejných zkumavek si připravte sadu roztoků thiosíranu sodného s vodou v objemovém poměru 4 : 4, 3 : 5, 2 : 6, 1 : 7 .
2. Zkumavky dejte do stojánku a umístěte za ně pruh filtračního papíru, na který nakreslete černou fixou svislou čáru.
3. Do všech zkumavek přidejte 1 ml roztoku kyseliny sírové (rychle).
4. Zaznamenejte čas, za který se vyloučí síra (pozorujete, že čára na filtračním papíře není přes vyloučenou síru vidět).

Závěr:

Vaše výsledky zaznamenejte do tabulky.

Podle zjištěných výsledků slovně vysvětlete, jak závisí rychlost chemické reakce na koncentraci látky.

Úkol č. 3: Vliv katalyzátoru na rychlost chemické reakce.

Pomůcky: špejle, zápalky, kuželové baňky, lžička

Chemikálie: peroxid vodíku (30%), oxid manganičitý

Postup práce:

1. Do dvou kuželových baněk odměřte 25 ml peroxidu vodíku.
2. Do jedné z nich pak přidejte pár zrněk oxidu manganičitého.
3. Vložte doutnající špejli (ne hořící!) postupně do obou baněk a pozorujte reakci.

Závěr:

Jaký je triviální název katalyzátoru, který jste v tomto úkolu použili?

Zapište chemickou reakci, jak probíhá rozklad peroxidu vodíku.

Co jste pozorovali při vložení doutnající špejle do baněk?

Jak ovlivňuje váš použitý katalyzátor rychlost chemické reakce?

Jak se říká katalyzátorům, které chemickou reakci zpomalují?
